

[Život a pravda; subjekt a pravda jako zdroj aktivity]

Písek, 30. 7. 58

Jaký je vztah mezi životem a pravdou? Co je vlastně život? Myslím, že život nelze pojmut nezávisle na pojetí pravdy. Živé je to, co je zaměřeno do budoucnosti, co do budoucnosti nepadá, nýbrž míří, co není jejím předmětem, objektem, nýbrž subjektem. Musíme ovšem zdůraznit toto omezení: jde o subjekt. Ten může být živý, nikoli akce, která jinak rovněž bývá zaměřena do budoucnosti. Subjekt je však živý, dokud je aktivní. Posledním zdrojem aktivity je sama pravda. To znamená, že subjekt je živý, dokud si ho používá pravda k tomu, aby se uskutečňovala, resp. aby bylo uskutečněno něco, co jí je stanoveno jako cíl (apod.). A víc: subjekt je živý právě tím, že si ho pravda tímto způsobem užívá. Subjekt je oživován tím, že se k němu pravda zná, přiznává. Jakmile je subjekt ponechán sám sobě, „umírá“, jeho život ustává, protože ustává jeho činnost, jeho aktivita.